

**Силабус навчальної дисципліни
«РЕГІОНАЛЬНЕ ЛІНГВОКРАЄЗНАВСТВО»**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітні програми: «Середня освіта (Українська мова і література). Редагування освітніх видань».

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Курс: II

Семестр: 3

Факультет	філології та журналістики
Кафедра	української мови та методики її навчання
Викладач(-і)	Тищенко Тетяна Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент E-mail: ttm1609@ukr.net Гонца Ірина Семенівна, кандидат філологічних наук, доцент E-mail: i.s.hontsa@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=9086
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вільного вибору
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (22 год.), семінарські (22 год.), самостійна робота (52 год.), індивідуальні завдання (24 год.)
Політика дисципліни	Дотримання академічної доброчесності: презентувати власні думки, вироблені із урахуванням покликань на праці відомих дослідників лінгвокраєзнавства, оригінальне виконання завдань на регіональному діалектному матеріалі, запобігання проявам різних форм плагіату, двостороння комунікація про необхідність дисципліни для загального розвитку та можливість використовувати власні напрацювання в майбутній професійній діяльності. Відвідування занять: присутність на лекційних і семінарських заняттях, позааудиторне виконання завдань для самостійної роботи, виконання індивідуальних та групових проектів. Перескладання: можливе лише з дозволу деканату за наявності поважних причин (хвороба, участь у програмах академічної мобільності, працевлаштування). Креативна ініціатива здобувача вищої освіти: усі завдання в оригінальному виконанні.
Що будемо вивчати?	Здобутки регіональної подільської, зокрема східноподільської, діалектології та ономастики; закономірності розвитку і функціонування мови на подільських теренах, в її багатоаспектних зв'язках із людиною, суспільством, історією, культурою.
Чому це треба вивчати?	Етнолінгвістичні знання необхідні громадянину України для відчуття свого роду та Батьківщини, студентів – для кращого оволодіння предметами лінгвістичного та літературознавчого циклів, вчителів філології – для того, щоб свідомо орієнтуватись у своєму предметі, проводити виховну роботу в школі й формувати національно свідомих українців.
Яких результатів можна досягнути?	Після вивчення дисципліни здобувачі освіти зможуть: <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати, порівнювати та оцінювати мовознавчі погляди етнолінгвістів, діалектологів, ономастів; • оцінювати історичні надбання та новітні досягнення регіональних діалектології, ономастики, етнолінгвістики; • застосовувати сучасні методики дослідження та опису діалектної мови для успішної й ефективно професійної чи освітньої діяльності, забезпечення якості мовного дослідження; • виконання групових завдань сприятиме виробленню вмінь працювати в команді, розвиватиме лідерські якості.
Як можна використати	Набуті знання та вміння сприятимуть формуванню професійних

набуті знання та уміння?	компетентностей фахівця, здатного до виявлення поваги і поцінування української національної культури, багатоманітності і мультикультурності, до творчого і культурного самовираження та самореалізації; генерування нових ідей, виявлення і розв'язання проблемних ситуацій, встановлення причиново-наслідкових зв'язків, проводити інтерв'ювання та використовувати зібраний регіональний матеріал для проведення власних наукових досліджень; визначати умови та ресурси професійного розвитку з високим рівнем автономності в опануванні знань і розвитку вмінь.
Зміст дисципліни	Вступ Регіональна діалектологія. Східноподільські говірки на діалектній мапі України. З історії вивчення східноподільських говірок. Джерела дослідження говірок східноподільських говірок. Сімейні фотоархіви як медіатексти. Укладання текстотеки та фонотеки говірок регіону. Фонетичний рівень говірок східноподільського ареалу. Східноподільська система вокалізму. Східноподільська система консонантизму. Особливості словесного наголосу. Морфологічний рівень східноподільських говірок. Лексичний рівень східноподільських говірок. Синтаксичний рівень східноподільських говірок. Укладання лексикографічних праць про рідну говірку. Регіональна ономастика: історія, сьогодення, перспектива. Антропонімкон Східного Поділля. Макротопонімкон Східного Поділля: особливості творення. Семантичні та структурно-словотвірні особливості мікротопонімів Східного Поділля.
Обов'язкові завдання	Завдання до семінарів, самостійної роботи, наукові проекти, презентації
Міждисциплінарні зв'язки	«Українська діалектологія», «Фольклор України», «Етнолінгвістика», «Ономастико-діалектологічні студії», «Навчальна (фольклорна) практика», «Навчальна (діалектологічна) практика»
Інформаційне забезпечення (з репозитарію та фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	Бевзенко С. П. Українська діалектологія : посібник. Київ : Вища школа, 1980. 244 с. Березовська Г. Г. Українська діалектологія : навч. посіб. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. 154 с. Березовська Г. Словник назв одягу та взуття в східноподільських говірках. Умань, 2012. Гонца І. С. Українська ономастика: Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. 170 с. Тищенко Т. М. Східноподільська регіональна діалектологія: навч. посіб. Умань : «Візаві», 2022. 155 с. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2010. 238 с. Тищенко Т. М. Східноподільський родильний обряд: лексикографічний і текстовий описи. Умань, 2014, 390 с. Тищенко Т. М. Березовська Г. Г., Зелінська О.Ю. Матеріали до «Словника східноподільських говірок». Село Городецьке. Умань, 2021. 176 с. Оскирко О. П. Назви їжі та напоїв у східноподільських говірках: дис ... на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Черкаси, 2019. Сьоміна О. І. Синтаксис простого речення в східноподільських говірках: дис... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Черкаси, 2020. 424 с. Тищенко Т. М. «Словник східноподільських говірок» як відображення номінаційних процесів у східноподільському ареалі української мови. <i>Філологічний часопис</i> : збірник наукових праць / гол. ред. О. Ю. Зелінська. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. Вип. 2 (10). С. 96–103. Index Copernicus.
Поточний контроль	Виконання завдань до семінарів, наукові проекти, презентації, сюжети в ТікТок.
Підсумковий контроль	Залік

Розробники

Тетяна ТИЩЕНКО

Ірина ГОНЦА